

Mihkel Smeljanski kost

Eesti inimest tõmbab millegipärast ikka maale ja talu pidama. Kui mitte päris, siis vähemalt suvitus- või turismitalu.

Mihkel ja Ivi Smeljanski leidsid 11 aastat tagasi Saaremaalt Lause talukohta, millele nad on tänini truuks jäänud.

Mihkel, keda iga eesti inime- ne teab aastakümneid jätkuvalt menukana särava Kuldse Trio kolmikust, ei oska praegu enam öelda, miks õieti talu sai ostetud. Miks tuli pähe kogu see meeletu mõte lääpas hooned üles lüüa ja midagi nii kaunist, samas lihtsat ja stiilset luua...

Selle põldude ja kiviaedade keskel õilmitseva pesakese üks viimaseid asukaid oli Lause Kustu, nagu ümberkaudsed teda mäletavad. Kustu oli nais- te seas küla nõutud mees, aga selle kiuste veendunud vanapoiss. Nii ei jäänudki talu varsti kedagi, kes oleks kogu selle kupatuse enda kanda võtnud ja viimane pärija müüs talu maha.

Hea endale – hea külalisele

Tänavu saab täis 10 aastat sellest, kui Lausele esimesed turistid saabusid.

Kuigi Mihkli väitel ei soetatud talu turismi arendamise eesmärgil. Ikka enesele. Aga läks nii, et kogu see enesele loodud ilu on nüüd teistelegi kogeda antud.

Lavalt oli mürtsu ja vaimu- teravust juba hulka jagatud, ju siis oli aeg teha midagi hoopis uut. Pakkuda vaikust, rahu, turvalist talumiljööd, võrtsiks Kuldse Trio oreool.

“Talu sai ostetud Marek Demjanovi käest, kes tegeles siis veinimüügiga. Ta on Sepo Seemani sõber ja kuidagi jutu käigus tuli välja, et on selline koht müüa,” meenutab Mihkel. Tollase omaniku kaasaks oli kunstnik Ave Nahkur. Üle Eesti tuntud vuhvi maalide väikest kollektsiooni saab

Ave Nahkuri tööd on kunstniku kunagises suvituspaigas omal kohal.

praegugi Lause talu kaeda. Igatahes sobib see stiil Kuldse Trio täistabamusi armastava laadiga imehästi. Puhkajail jääb vaid õnne tänada, et just niisugused inimesed kunagi käed löid.

Miski kogu selle paiga õhus- tikus, hoonetes ja ei teagi milles kõiges veel annab kohe märku sellest, et sinne looming on südamega ette võetud. Ja kui on endal hea, siis on ka külal- listel hea.

Seda ühtseks tervikuks vormunud omapära osatakse hinnata. Puhkajate hulgas on tekkinud ka püsikunded. Mihklile on erilist muljet aval-

danud kümnevõistlejate selts- kond, kes rendivad Kuressaares staadioni, peavad võistlust ja – ööbivad siis Lause talus. Ju siis on sinne aura nii omaseks saanud. Üks soome perekond hindavat aga erilisel väikest kunstnikumajakesest, mis ilutseb omaette aia ääres.

Trio aga ei anna veel Mihklile asu – ikka peab ta üle Väikese ja Suure väina edasi-tagasi traageldama. Arvukate esinemiste kõrvalt jõuab lavatäht siia vai- kuse oaasi “üpriski tihti”, nagu ta ise mainib. See meretagune koht ju lausa tõmbab, andes energiat uuteks lavaleastu- misteks.

Võti on tubli naine

Võime ju rääkida ja arut- leda mispidi tahes, aga nagu saartel iidseks kombeks, on Lause taluski peamine tööpõld perenaise künda. Mihkli roll, nagu mees ise tagasihoidlikult märgib, on rohkem nagu mas- kotiks olla – peamine tegija on siin talus abikaasa.

Ivi on suutnud Pärnu Endla teatri grimeerija töö kõrvalt ajada taluaianuduse ja turisminduse kenasti joonele. Juuni- ja juulikuus tegutseb ta päris paikselt Lausel. Omamoodi vaheldus on see töö siin loo- duse rüpes kindlasti, olgugi et suuremalt jaolt puhkajate

heaks rabades.

Korraga mahutab talu umbes 30 inimest. “Väiksuse üle küll ei saa nuriseda. Kuigi sel talul oli kunagi 40 hektarit maad ja nüüd on ainult kaks,” arutleb Mihkel. “Meile pakuti ka, aga kuna see oli juba ostmise ajal kahehektariline, siis jätsime nii.”

Praegu ei tee pererahvas veel päris paikseks jäämise plaane. “Ei ole veel nii vana,” ütleb Mihkel. “Aga siit annab sõita. Oleks sild, siis oleks tunduvalt lihtsam. Kuid see silla variant mulle ei istu. Kui sa ikka juba laevale saad, on saarele minnes teine tunne.”

Meeletu töö

Lause talu hoonete puhas- tamisele ja kordategemisele kulub kõvasti energiat.

“Sia on investeeritud meeletu,” ütleb Mihkel.

Suur abi oli tema vennapo- jast, kelle juhtimisel andsid hoonetele praeguse välimuse hakkajad sõbrad ehk “meie brigaad”, nagu Mihkel neid nimetab. Vähem kui aastaga, põhiliselt ühe suvega sai hoo- netele ring peale tehtud.

“Tol ajal oli ehitamine ju suhteliselt odav ja nad olid mitu kuud pidevalt siin, sai neile kogu aeg materjali vee- tud. Ega ise oleks jaksanud küll

Kunagisest hobusetallist on alles vaid müürid, mis on leidnud uue funktsiooni. Meeldiv on näha, kuidas uuendused on selle talu stiili au sisse jätanud.